

# AKO VNÍMAL PREŠOV JOZEF IGAZ V ROKU 1933<sup>1</sup>

Ján DŽUJKO

Jozef Igaz, známy tiež pod pseudonymom Jožo Biskupický, bol novinár a spisovateľ. Študoval na gymnáziu v Trenčíne, štúdium teológie v Ríme nedokončil. Od roku 1923 publikoval svoje príspevky v periodikách *Národný denník*, *Slovenský denník*, *Vlast a svet*, *Slovenský východ*, *Nový svet*, *Ludová politika*, *Slovenský ilustrovaný zpravodaj*. Uverejňoval rozličné poviedky, novely, besednice, fejtóny, básne či romány na pokračovanie. V roku 1928 sa stal hlavným redaktorom humoristicko-satirického časopisu *Facka*, v rokoch 1928 – 1929 *Satirického Kurýru*, v roku 1929 týždenníka *Piešťany a okolie* a v roku 1931 *týždenníka Slovenský život*.

V roku 1933 začal v Košiciach vydávať týždenník *Slovo* s podtitulom *Nepolitický riportný týždenník Joža Igaza-Biskupického*, ktorého bol zároveň hlavným redaktorom a aj majiteľom. Zodpovedným redaktorom bol Vojtech Marenčin. Tlačil sa v kníhtlačiarňi *Grafika* na 4 stranách. Cena jedného čísla časopisu bola 1 koruna, predplatné na rok činilo 50 korún.

Z obsahovej stránky sa periodikum venovalo predovšetkým daniu vo východoslovenskom regióne a na Slovensku. Zahraničné spravodajstvo na stránkach časopisu absentovalo.

V prvom roku svojej existencie sa týždenník zaoberal aj situáciou niektorých východoslovenských miest, ktoré Jozef Igaz osobne navštívil. Bolo tomu tak aj v prípade Prešova. Obyvateľstvo mesta sa stále nepovažovalo za Slovákov, Maďarov či Židov, ale za Šarišanov. Samozrejme, pokiaľ nešlo o názor členov jednotlivých politických strán. Radi sa sem vracali aj českí dôstojníci, ktorí tu v povojnovom období pôsobili. Údajne sa v meste nepolitizovalo, a preto tu absentovali klasické politické trenice medzi obyvateľmi. Prešov pôsobil na Jozefa Igazu veľkolepým dojmom, v žiadnom prípade nie ako vidiecke mestečko na okraji Slovenska. Široké ulice lemovali veľké a pekné domy, ktoré mali v priečeliach vytesanú svoju históriu. Námestie tohto mesta na periférii krajiny sa nemuselo červenať ani pred samotnou Bratislavou. Bol tu rozvinutý aj bohatý kultúrny život. Najviac literárnych časopisov malo svojich abonentov práve v Prešove. Rozvoj kultúry tu podporovala aj *Matica slovenská*. Veľké zásluhy na tom mal už niekoľko rokov aj profesor Alex Križka.

J. Igaz pozitívne ocenil aj riaditeľa *Roľníckej vzájomnej pokladnice*, *Mojmíra Dvořáka*, ktorý bol dušou kultúrneho i spoločenského života. Obyvatelia mesta sa tu totiž vedeli rýchlo zapáliť pre slovenskú vec. Veľkým podporovateľom rozvoja slovenského národného života bol notár *Július Špíra*, najmä po finančnej stránke. Študentov zas podporoval starý slovenský národovec *Böhm*. Dobré sa cítil Jozef Igaz aj v kaviarni *Berger*, kde znela príjemná hudba a prebiehala slušná tanečná zábava. Prešov obišla aj povojnová demoralizácia, čo údajne dokladovala absencia baru. Mesto bolo poctivé a mravné, nekopírovalo život veľkomiest vybijajúcich sa

1 Príspevok vznikol v rámci projektu APVV-15-0036 *Východné Slovensko v 19. a 20. storočí vo vzťahu centra a periférie*.

v pochybných radovánkach nočného života. Tieto krásne dojmy však narušili ulice mesta – rozbitá dlažba ciest a chodníkov. Starostovi Alexandrovi Duchoňovi sa napriek márnemu úsiliu stále nepodarilo odstrániť tento veľký nedostatok. Celkovo však na Jozefa Igaza urobil Prešov dobrý dojem a „zapísal si ho do duše zlatými písmenami“.

#### **Použitá literatúra:**

DŽUJKO, Ján. 2008. Prehľad po slovensky písaných novín a časopisov vychádzajúcich na východnom Slovensku v rokoch 1919 – 1938. In *Annales historici presovienses* 8/2008, s. 138-154. ISSN 1336-7528.

KIPSOVÁ, Mária a kol. 1968. *Bibliografia slovenských inorečových novín a časopisov z rokov 1919 – 1938*. Martin : Matica slovenská, 1968, 1074 s.

*Slovenský biografický slovník II. E – J*. Zost. Štefan Valentovič. Martin : Matica slovenská, 1987, 598 s.

Slovo, 1933.